

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTERNORRLAND

BESLUT

2012-01-04

dnr: 512-17523-07

Se sändlista

Beslut om ny skötselplan för naturreservatet Herrestaberget

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att fastställa bifogad skötselplan för naturreservatet Herrestaberget med dnr: 512-17523-07.

Ärende

Arbetet med att revidera gamla skötselplaner för naturreservat är en angelägen arbetsuppgift för länsstyrelsen. Herrestaberget fick sin skötselplan år 1971 då reservatet inrättades. Ärendet har skickats på remiss till Naturskyddsföreningen länsförbundet, Skogsstyrelsen, Kramfors kommun, E.ON Elnät Sverige AB och markägaren Jan Åke Tryggstad.

Markägaren har inte lämnat något svar i skriftlig form.

Skogsstyrelsen hade inget att invända mot förslaget.

Kramfors tillstyrker förslaget om ny skötselplan utan några speciella kommentarer.

Länsstyrelsen fastställer förslaget till ny skötselplan för Herrestaberget och genomför endast några redaktionella tillägg och förändringar jämfört remissen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Kultur- och naturavdelningen, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet.

I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Per Sander, telefon 0611-34 92 19, fax 0611-34 93 80.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit avdelningschef Anna Otmalm beslutande, John Granbo samt Per Sander den sistnämnde föredragande.

Anna Otmalm
Avdelningschef
Miljö och naturavdelningen

dnr: 512-17523-07

Per Sander
Sektionen för skydd och skötsel

24.9.1971

11.121-16-71

Johan Hörnfeldt
Herresta
870 33 DOCKSTA

Bildande av naturreservat på Herrestaberget i Vibyggerå socken, Ullångers kommun

1 kartbilaga

Med stöd av 7 § naturvårdslagen beslutar länsstyrelsen att del av fastigheten Herresta 3:3 i Ullångers kommun skall utgöra naturreservat på grund av områdets betydelse för kännedom om landets natur.

Reservatet, som omfattar ca 9,0 hektar, har markerats med grön färg på till ärendet hörande karta.

För reservatet fastställer länsstyrelsen med stöd av 8 och 10 §§ samma lag följande föreskrifter.

Reservatföreskrifter gällande förfogandet över fastigheten

Det är förbjudet

att spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form

att anordna upplag eller utföra fyllning av något slag

att vidtaga skogliga åtgärder såsom avverkning, röjning, gödsling, sådd eller plantering utan länsstyrelsens tillstånd

att uppföra byggnad

att framdraga mark- eller kraftledning

att anlägga väg

Reservatföreskrifter gällande allmänheten

Det är förbjudet

att framföra motordrivet fordon

att förstöra fast naturföremål eller ytbildning

att skada vegetationen genom att exempelvis plocka eller uppgräva växter, avsiktligt uppriva moss- eller lavtäcke eller bryta kvistar från levande eller döda träd och buskar.

24.9.1971

11.121-16-71

I övrigt erinras om de förbud, som allmänt gäller, varvid här kan nämnas förbud mot

att olovligen av växande träd taga ris, gren, näver, bark, löv m m (12 kap 2 § brottsbalken)

att skräpa ned i naturen med plåt, plast, glas, papper, avfall eller annat (23 § naturvårdslagen)

att handha eld eller brandfarligt föremål på sådant sätt att därav lätt kan uppstå brand (10 § brandlagen)

Vård- och förvaltningsbestämmelser

Reservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägaren.

Förvaltaren skall söka upprätthålla optimala växtbetingelser för sydbergfloran och tillse att reservatet i övrigt ger ett vårdat intryck. Reservatet skall benämnas Herrestabergets naturreservat och utmärkas av förvaltaren enligt av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

Besvär över detta beslut anföres hos Konungen. Besvären skall ha inkommit till jordbruksdepartementet inom tre veckor från den dag klaganden erhöll del av beslutet. För menighet är besvärstiden fem veckor.

Kurt Nordgren

Bengt Norén

Bestyrkes på tjänstens vägnar

Linda Carlsson

HEMSTAD

Gällstasjon
14.7

Herrestati
136

HERRESTA

VIBYGGERA

Herrestaberget

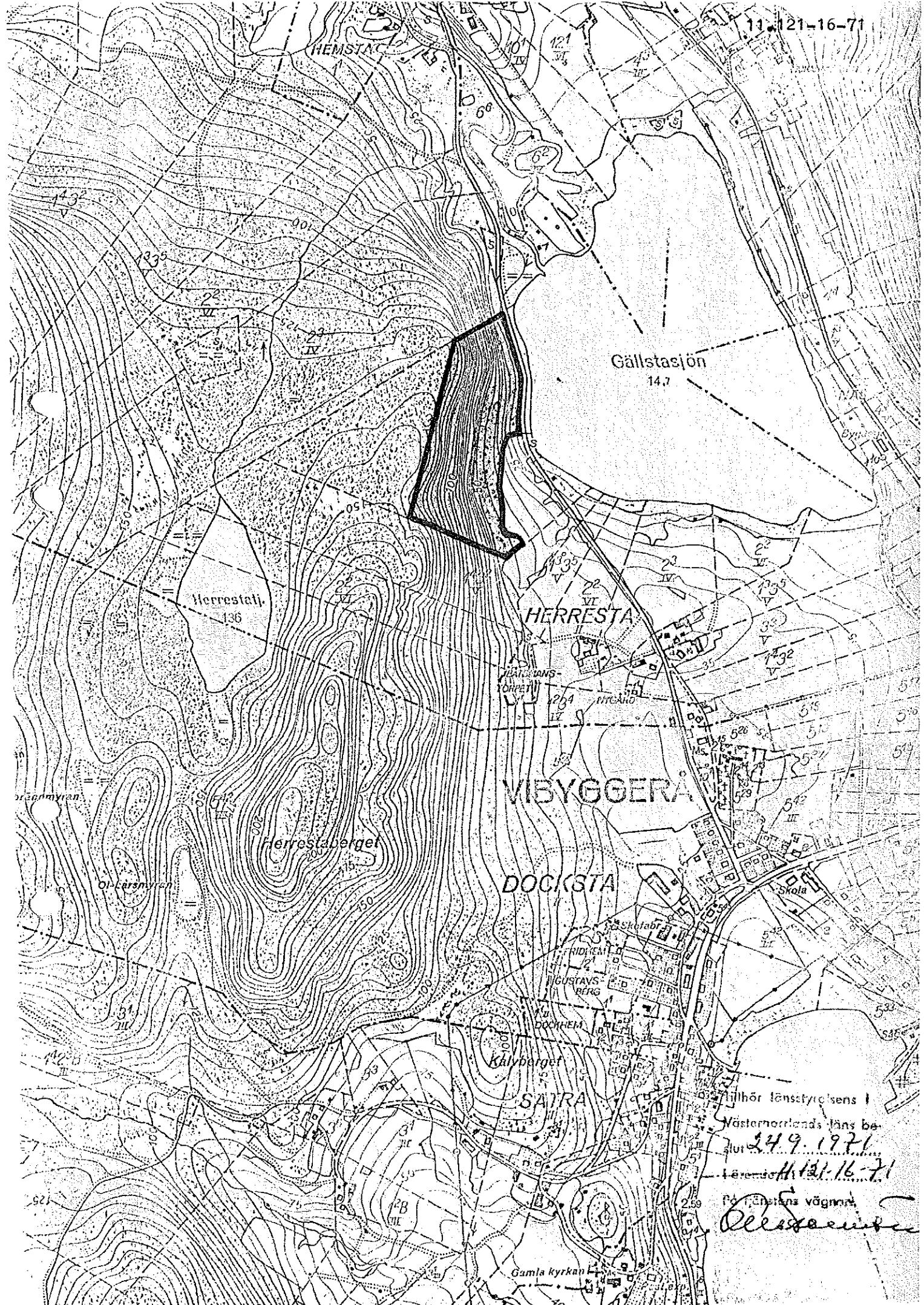
DOCKSTA

SAJRA

tilhör länstyrelsens I
Västernorrlands län be-
slut 24.9.1971
Länscoll 12.16.71

På länens vägnar
Olsson

Gamla kyrkan

2012-01-04

Skötselplan för Herrestabergets naturreservat

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Beskrivning av reservatet

Naturreservatet omfattar ca 9 hektar av Herrestabergets östbranter mot Gällstasjön. Höjdskillnaden är cirka 160 meter och bitvis mycket brant och svårtillgängligt. Lättast når besökaren de högre partierna genom att gå genom södra delen av reservatet. Reservatet gränsar längst ner vid Gällstasjön mot landsvägen mellan Docksta och Östermarkom. I bergsbranterna, på hyllorna och i stupen, är floran påfallande artrik och omväxlande, förmodligen spelar den underliggande berggrunden roll. Berggrunden består av den basiska magmatiska djupbergarten Gabbro som finns i stråk runt om i Höga Kusten. Den mörka gabbroberggrunden bildades tidigt genom att magma trängde in i den gamla svekokarelska urberggrunden.

Historisk markanvändning

Laga skifte genomfördes 1851 i byn och utifrån kartan och beskrivningen som lantmätaren upprättades kan man få en översiktlig bild av skogstillståndet i reservatet i mitten av 1800-talet. Beskrivningen varierar från god skog till någon skog, man skulle kunna anta att de mer otillgängliga partierna haft lång skoglig kontinuitet även om viss uthuggning skett där det har varit möjligt. De nedre skogbeväxta delarna, mellan berget och odlingsmarken (odlingsmarken ligger utanför reservatet) har använts till slätter och bete.

Biologiska värden

Berget utgör ett så kallat sydväxtberg med sydliga arter som har en nordlig utpost i sitt utbredningsområde t ex springkorn (*Impatiens noli-tangere*). Fjällväxterna tuvbräcka (*Saxifraga groenlandica*) och brunbinka (*Erigeron politum*) växer här, brunbinkan återfanns dock ej vid växtinventeringen som utfördes 2007. Vid denna växtinventering hittades 182 arter inom reservatet eller i dess omedelbara närhet (vägrenen).

På klipphyllorna i bergetstupet växer där så är möjligt gran tall och enbuskar. Granskogen längre upp i sluttningen är snart 100 år gammal och närmar sig ett naturskogsstadium. Ett stort antal granar har dött under 2006, en möjlig orsak kan vara torka. Området mellan branten och åkermarken utanför reservatet är skogbevuxen med stort lövinslag. En del grövre aspar finns spridda i reservatet. Fåglar som påträffas i området året om är spillkråka och mesar av olika arter.

Dnr 512-17523-07

Kulturmiljövärden

Riksantikvarieämbetet har inte registrerat några fornlämningar eller andra kulturhistoriska intressanta lämningar. En gammal körväg, knappt synlig, finns längs gränsen i sydost.

Värden för friluftsliv

Området besöks i ringa omfattning av allmänheten. Reservatet kan beskrivas som svårtillgängligt med sin branta sluttning och brist på iordningställda stigar. Botaniskt intresserade personer besöker dock reservatet då floran är mycket intressant. De enda anordningarna för allmänheten och det rörliga friluftslivet är en informationstavla vid vägen.

Gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen. Det står markägaren fritt att ta till vara det gränsvirke som avverkas då reservatsgränsen huggs upp.

Brand

Även om det inte finns några synliga brandspår i dag bör de skyddsvärda växterna ha överlevt många bränder. Därför behöver inte en spontan brand som uppkommer inom reservatet släckas. För reservatets skull kan släckningen inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter

En kraftledning passerar genom reservatets östra del, skötselområde 2. Under år 2007 har ägaren till ledningen ansökt om och fått tillstånd att trädsäkra kraftledningen genom att bredda kraftledningsgatan med 5 meter på vardera sidan.

Markägande och Jakt

Marken är privatägd och ingår i Kramfors östra älgskötselområde.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen är förvaltare av reservatet och utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

Indelning i skötselområden

Området har indelats i 4 skötselområden, se skötselkarta. Skötselområde 1 omfattar bergsbranterna, skötselområde 2 omfattar kraftledningsgatan, skötselområde 3 omfattar skogsområdet nedanför bergsbranterna och skötselområde 4 omfattar hela reservatet och berör friluftslivet. Skötselområdena ska gemensamt bidra till reservatets syfte att bevara områdets sydbergsflora.

Dnr 512-17523-07

Skötselområde 1*Bergsbranter med sydväxtberg flora*Övergripande mål

Bevara lokalens särpräglade flora.

Målet är uppfyllt när:

Växtsamhället är fortsatt intressant i ett landskapsperspektiv (Ångermanland).

Åtgärder

Inga åtgärder förutom uppföljning.

Skötselområde 2*Kraftledningsgata*

Ledningsägaren är ansvarig för skötseln av kraftledningsgatan. Vilket innebär att området ska

hållas fritt från träd som kan skada ledningen.

Övergripande mål

Skötseln av kraftledningen ska i minsta möjliga mån inkräkta på det övriga delarna av reservatet.

Målet är uppfyllt när:

Kraftledningsgatan ska ge ett vårdat intryck eftersom detta är entrén till reservatet.

Vid skötseln av ledningsgatan skall rishögar fraktas bort och ett stigstråk från reservatsskylten till skogen på andra sidan ledningsgatan skall hållas fritt från ris.

Åtgärder

Stig

För att skapa en någorlunda trevlig entré till reservatet ska en stig hållas öppen över ledningsgatan till skogen. Detta sker genom att sly och avverkningsavfall röjs och rensas bort. Se även skötselområde 4 friluftsliv där samma stig nämns. Stigen behöver märkas upp så att människor ser den.

Vid röjning av kraftledningsgatan ska ledningsägaren se till att stigen hålls öppen och inte risas igen. Mellan röjningstillfällen av ledningsgatan sköter länsstyrelsen, eller den länsstyrelsen utser, att stigen är rensad från ris och vegetation.

Skötselområde 3*Lövrik skog Före detta slätter- ängsmark som övergår till skogsmark*Övergripande mål

Skötselområdet ska bidra till lokalens särpräglade flora.

Målet är uppfyllt när:

Återskapa ett öppet bestånd eller beteshage.

Åtgärder

Röja den gamla körvägen

Röja sly så att den gamla körvägen bevaras. Körvägen går i nord sydlig riktning längs reservatets syd-östra gräns.

Dnr 512-17523-07

Införa bete

Området har tidigare använts för slätter och bete. Att återinföra extensivt bete vore positivt för floran och skulle ge reservatets besökare ett trevligare första intryck. Allra helst om även kraftledningsgatan ingår i det område som djuren betar.

Selektiv plockhuggning av barrträd

Granar bör avverkas för att skapa ett öppnare bestånd. Lövträd sparas. Om bete införs ska större luckor skapas i beståndet. Ris och avverkningsavfall fraktas bort.

De föreslagna åtgärderna är sannolikt positiva för floran i området men har prioriterats lägre. Den lägre prioriteten beror på att inväxningen av gran har gått långt, inga avverkningsåtgärder av gran har skett sedan 1977. Vilket gör att åtgärden blir mer återskapande än restaurerande. Området är litet, ca 1,5 till 2 ha.

Skötselområde 4

Friluftsliv

Övergripande mål

Allmänheten ska ha tillträde till reservatet och känna till att området är naturreservat.

Målet är uppfyllt när:

En informationstavla är uppsatta och aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida (www.y.lst.se).

Åtgärder

Stig

En stig ska röjas över kraftledningsgatan: besökare ska enkelt kunna gå från informationstavlan till skogen på andra sidan. Se även skötselområde 2 där samma stig nämns.

Gränsen

Reservatsgränsen märktes upp under år 2007. Fullständig gräns inklusive gränsbrickor och inmätning är utfört under år 2007.

Information på hemsida

Informationen som redan ligger på hemsidan ska uppdateras vid behov.

Informationstavla

Informationstavlan som finns flyttas till skogskanten på andra sidan kraftledningen. Tavlan är i gott skick men inaktuell och bör bytas ut mot en ny.

Informationstavla och information på internet finns redan men behöver förnyas/uppdateras. Nyheten är att en stig ska hållas öppen över ledningsgatan för att det ska bli mer inbjudande att besöka reservatet.

Dnr 512-17523-07

Sammanfattning och prioritering av

Prio	Åtgärd	Område-	Start	Intervall	Finansiering
1	Stig	4	2012	årligen	reservatsanslag
1	Markera gränsen	4	Utfört	vid behov	reservatsanslag
2	Information på hemsida	4	2012	vid behov	reservatsanslag
2	Informationstavla	4	2013	vid behov	reservatsanslag
2	Röja den gamla körvägen	3	2012	vid behov	reservatsanslag
2	Införa bete	3	2013	vid behov	reservatsanslag
2	Selektiv plockhuggning av barrträd	3	2013	vid behov	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Uppföljningen av florans utförs genom upprepade inventeringar med samma metod som vid inventeringen 2007. Vid inventeringen 2007 valdes ett antal "speciella arter ut. Dessa speciella arter får inte minska på grund av orsaker som kan regleras med reservatets skötsel. Inventering av skogsmiljön föreslås med avseende på skogliga strukturer och arter och utförs tidigast 2015 för att samla grunddata.

Sammanfattning av uppföljning

Skötsel-	Kvalitetsmål	Intervall
1	Växtsamhället är fortsatt intressant i ett landskapsperspektiv (Ångermanland).	Uppföljning vart 10:e år
2	Stigen över kraftledningsgatan ska ge ett vårdat intryck.	löpandet tillsyn
3	Återskapa ett öppet bestånd eller beteshage.	Efter åtgärd löpandet tillsyn
4	En informationstavla är uppsatta och aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida (www.y.lst.se).	löpandet tillsyn
5	Inventering av skogsmiljön år 2015	Med 12 års mellanrum

Herrestabergets naturreservat

3:3
2

3:3
6

Text

3:3
7

6.1
11

2:2
2

6:1
2

2:2
1

S.2

2:2
8

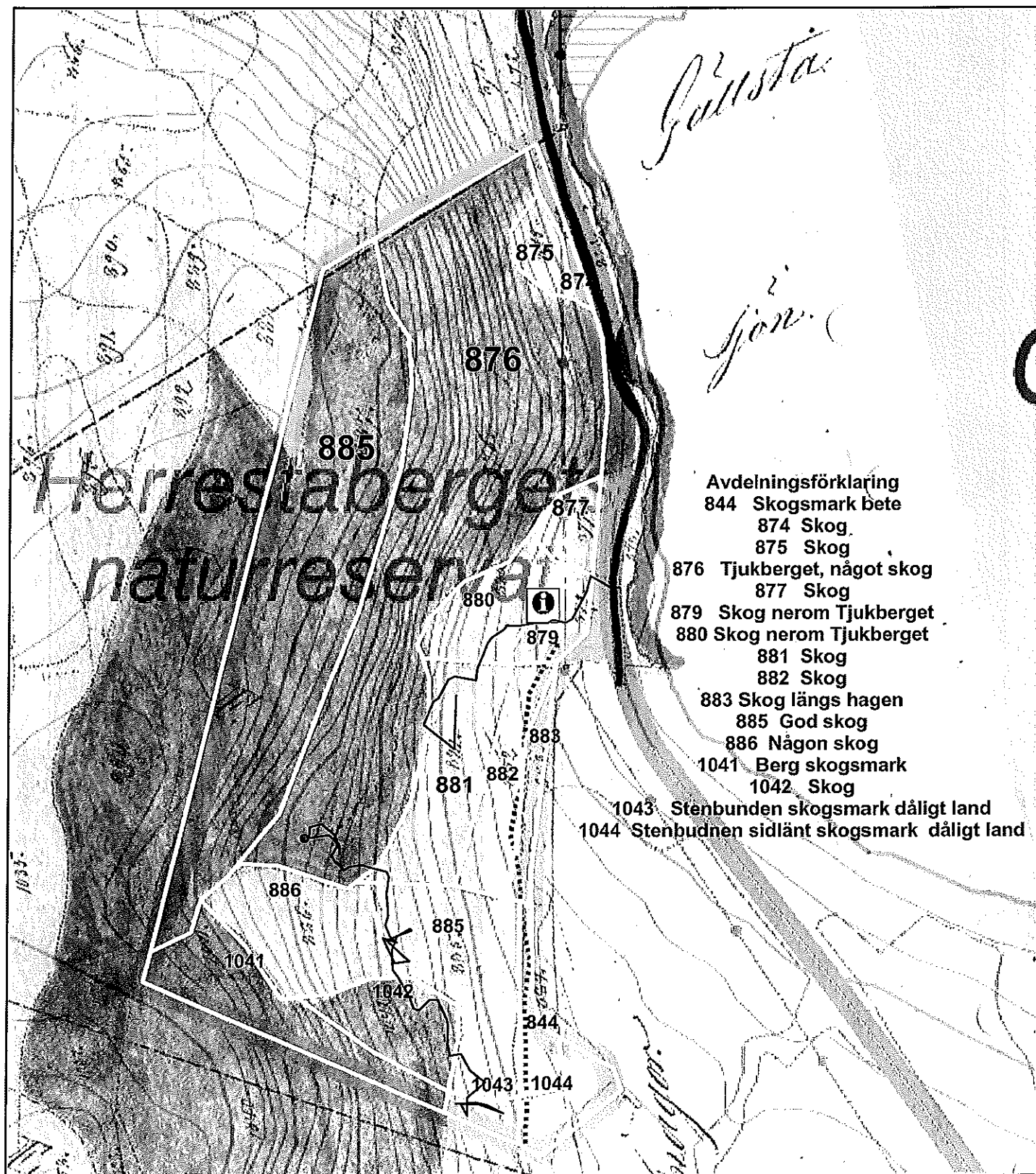
Teckenförklaring

Skötselområden

- Bergsbranter med sydväxtflora
- Kraftledningsgata
- Lövrik skog före detta slätter

Herrestabergets naturreservat

Historisk karta från laga skifte 1849 Bilaga 4

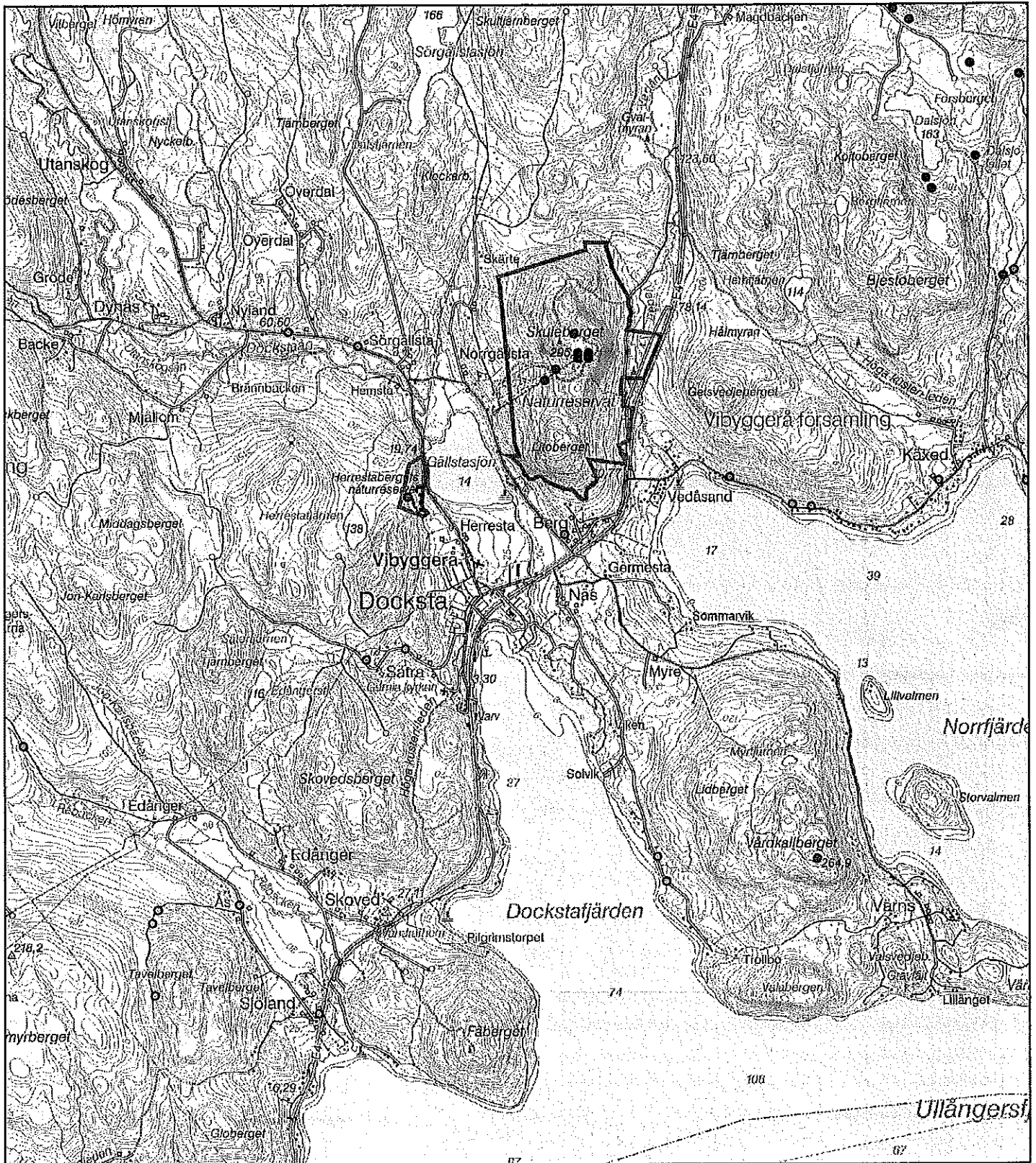
0 50 100 200 Meters

1:3 000

Dnr: 512-17523-07

Herrestabergets naturreservat

Översiktskarta Bilaga 5

0 750 1 500 3 000 Meters

1:50 000

Dnr: 512-17523-07